

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Türkiye'nin Youtube'a Erişimi Engellemesinin ifade Özgürlüğü'nün ihlali Oldu'na Karar Verdi

1 Nisan 2016

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("AİHM"), Türkiye'nin Youtube'a 2008-2010 yılları arasında erişimi engellemesini Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ("AİHS") 10. Maddesinde yer alan ifade özgürlüğü'nün ihlali olarak değerlendirdi. Youtube'a erişime engellenmesinin, sadece başvuruların değil, tüm vatandaşların ifade hakkını kısıtlandığına hükmetti.

Atatürk'ün hatırasına hakaret içeren 10 video nedeniyle 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun("Kanun") kapsamında Ankara Sulh Ceza Mahkemesi'nin kararıyla 5 Mayıs 2008-30 Ekim 2010 arasında YouTube'a erişim engellenmişti. Engel, söz konusu videoların yasal haklarına sahip olan şirketin yetkililerinin Türkiye'de savcılık birimleriyle temas kurması ve videoların kaldırılması üzerine sonlandırılmıştı. Ancak, öncesinde üç akademisyen engel kararına karşı mahkemeye başvurarak engelin kaldırılması talep etmişti. Mahkeme, erişim engelinin hukuka uygun olduğunu belirtti ve söz konusu engellenmenin direkt olarak başvuru yapan kişilere yönelik olmadığınıdan başvuru yapanların böyle bir dava açma haklarının olmadığını gerekçesiyle davacıların talebini reddetti.

AİHM kararına konu olan diğer erişim engeline ise, 17 Haziran 2010 tarihinde karar verilmişti. Önceki erişim engeline itiraz eden akademisyenler, bu engeli de itiraz etmi, itirazları tekrar reddedilmiş ve ret kararı üst mahkemece onaylanmıştı.

Bu iki ret kararına karşı, avukatlar AİHM nezdinde bilgi alma özgürlüklerinin ve adil yargılanma haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle itiraz etti.

AİHM, erişimin engellenmesi kararının avukatları kişisel olarak doğrudan hedef almadığından, öncelikle avukatların AİHS kapsamında mağdur statüsüne sahip olup olmadıkları ve bu kapsamda AİHM'ye başvuruda bulunup bulunamayacakları değerlendirildi.

AİHM, davacıların akademik çalışmalarına bağlantı olarak Youtube'un aktif kullanıcıları oldukları ve Youtube'un önemli ve kendine özgü bir iletişim kaynağı olduğunu belirtmiştir. Youtube'un bloke edilmesinin farklı şekillerde erişilmesi mümkün olmayan özellikli bilgiye erişimi engellediğini, platformun geleneksel medya tarafından aktarılmayan siyasi bilgiler yayabilecek vatandaş gazetecilerinin ortaya çıkmasına olanak sağladığını tespit etmiştir. Bu sebeplerle AİHM, erişimin engellenmesi ile avukatların doğrudan hedef alınmadığını ancak; bu erişim engelinin avukatları da etkilediğini ve bu kapsamda avukatların AİHS bakımından mağdur olarak değerlendirileceğini kabul etmiştir. Buna ek olarak, erişim engellenmesinin, ifade özgürlüğüne kamu otoritesince müdahale anlamına geldiğini belirtmiştir.

AİHM, ayrıca Türk mahkemesinin kararına zemin teşkil eden 5651 sayılı Kanun maddesi uyarınca, erişim engeli suç teşvihi içeren özellikli yayınlara uygulanacağını ve bu maddenin internet sitesindeki belirli bir içerik nedeniyle tüm sitenin erişime kapatılmasıyla dair bir hüküm içermediğini daha önceki bir başka karara (Ahmet Yıldırım v. Türkiye) (no. 3111/10) atıf yaparak belirtmiştir. Bu nedenle Türk Mahkemesi'nin kararının yasaya uygun

olmadı ve Türk Mahkemesi'nin verdiği kararlar, vatandaşların ifade özgürlüğünü koruyamadı ifade etmiştir.

AHM, bu tespitler ışığında Türkiye'nin AHS'nin 10'uncu maddesinde düzenlenen ifade özgürlüğünü ihlal ettiğine karar vermiş ve adil yargılanma hakkının ihlali iddiasını ayrıca devalendirmemiştir.

Bu [linke](#) tıklayarak AHM kararının tam metnine ulaşabilirsiniz (Yalnızca Fransızca). Karar hakkındaki başın açıklamasına bu [linke](#) tıklayarak ulaşabilirsiniz (Yalnızca İngilizce).

Related Attorneys

- [YONCA ÇELEBİ](#)